

Intolerància a les competicions esportives escolars

03/2015 - Pedagogia. L'Equip de Desenvolupament Organitzacional ha realitzat recentment un estudi en què han participat escolars, esportistes, entrenadors, tècnics esportius, professors, famílies, àrbitres i responsables institucionals i que ha permès diagnosticar les manifestacions i les causes de la intolerància a les competicions esportives escolars. L'estudi ha conclòs amb el disseny i la validació d'un Codi de Conducta que contempla els diversos col·lectius i agents implicats, així com els nivells de regulació.

L'Equip de Desenvolupament Organitzacional (EDO) ha realitzat recentment un estudi que, amb finançament del Consejo Superior de Deportes (CSD), ha permès diagnosticar les manifestacions i les causes de la intolerància a les competicions esportives escolars. A l'estudi han participat escolars, esportistes, entrenadors, tècnics esportius, professors, famílies, àrbitres i responsables institucionals mitjançant 529 qüestionaris, 44 entrevistes i 4 grups de discussió.

Els principals resultats de l'estudi evidencien que les manifestacions d'intolerància més freqüents a l'àmbit de les competicions esportives escolars acostumen a vincular-se a la manca de respecte i suport a la funció desenvolupada pels àrbitres, als insults i altres manifestacions de violència, i a l'absència de col·laboració amb els entrenadors. Els resultats també senyalen que cal evitar demanar esforç sense límit als infants i joves esportistes, que és precís abolir les manques de respecte i el requerir comportaments d'estrella, així com parlar despectivament dels entrenadors i menystenir les tasques que aquests duen a terme. Les agressions verbals, per part de familiars i espectadors, són les més habituals en aquest àmbit i solen adreçar-se a àrbitres, entrenadors i esportistes a partir de determinades accions del joc i decisions arbitrials.

Es constata que les causes personals de la intolerància guarden relació amb la imitació i el desig de sobresortir, la tensió i la pressió per guanyar, l'orgull i l'enveja, la manca de respecte i el comportament incívic dels espectadors. En canvi, les causes contextuais de la intolerància tenen més a veure amb una major preocupació pels resultats que no pas per la formació, amb la manca de cultura de la tolerància i amb l'existència d'una determinada cultura de la violència assumida socialment.

Imatge 1: Foto de la Jornada celebrada a la UAB en la que es van presentar els principals resultats de l'estudi.

L'educació en la tolerància de tots els implicats a les competicions esportives escolars és la mesura que els participants consideren més efectiva per a combatre la intolerància. I és, en aquest sentit, que l'estudi conclou amb el disseny i la validació d'un Codi de Conducta que, per una banda, contempla els diversos col·lectius i agents implicats #persones, grups i institucions# i, de l'altra, els nivells de regulació #principis, justificació, normes reguladores i conductes a evitar.

Malgrat els esforços realitzats fins al moment, la intolerància segueix essent present a les competicions esportives escolars. És per aquest motiu que documentar la seva presència i desenvolupar un Codi de Conducta com a proposta per a incidir en la millora de l'esportivitat pot recolzar l'establiment de programes d'intervenció. Aquest fet pot contribuir, a la vegada, a generar consciència individual i col·lectiva al voltant de la necessitat d'eradicar els comportaments intolerants a l'esport escolar, ja que suposen un veritable impediment per a la formació d'infants i joves en valors educatius. Instruments com els Codis de

Conducta, o d'altres, haurien de servir als centres escolars i a les entitats esportives per a reflexionar i posar en marxa mesures organitzatives en favor de la convivència i la tolerància, i l'eradicació de la violència en les competicions esportives escolars.

Imatge superior esquerra: iStockphoto/monkeybusinessimages.

José Luís Muñoz Moreno
Departament de Didàctica i Organització Escolar (Universitat de València)
Joaquín Gairín Sallán

Departament de Pedagogia Aplicada

Gairín, J. (Coord.); Castro, D.; Díaz-Vicario, A.; Muñoz, J. L.; Sha, P. Codi de conducta per a competicions esportives escolars. Universitat Autònoma de Barcelona. Equip de Desenvolupament Organitzacional (EDO). 2012.

Gairín, J.; Muñoz, J. L.; Castro, D.; Díaz-Vicario, A. Causas de la intolerancia en las competiciones deportivas escolares: Elaboración de un Código de Conducta. Revista de Psicología del Deporte. 2014, vol. 23, num. 2, p. 255-265.